

Årsrapport for miljøsertifisering 2021

Norsk PEFC Skogstandard

Innhold

Innledning.....	3
Miljøpolitikk.....	4
Miljømål	5
Eksterne henvendelser	5
Internkontrollsystem og avvik	10
Eksterne revisjoner.....	13
Samsvarsforpliktelser – evaluering av overholdelse oppsummert	13
Opplæring.....	14
Utviklingsarbeid	14

Hovedkontor

Jegerstien 18, 2406 Elverum
Tlf. +47 904 78 000
post@nortommer.no

Bankgiro: 8101 35 12434
Foretaksnr. 980 018 709MVA

NORTØMMER AS

Omsetning 2021

1,7 mill
m³ tømmer

49

medarbeidere

fordelt på hovedkontoret i Elverum
og ni avdelingskontorer

1940

ulike skogeiere

fordelt på 2401 innkjøpsordre

Nortømmer AS har ved årsskiftet ca. 49 medarbeidere totalt, fordelt på hovedkontoret i Elverum og ni avdelingskontorer. Selskapet operer i alle fylker i Norge med unntak av Nordland, Troms og Finnmark. Skogeierorganisasjonen NORSKOG eier Nortømmer.

I 2021 omsatte selskapet drøye 1,7 millioner kubikkmeter tømmer gjennom PEFC gruppesertifikatet for skogforvaltning. Kvantumet ble levert av 1940 ulike skogeiere fordelt på 2401 innkjøpsordre. Det ble også omsatt virke fra skogeiere som er med i annet PEFC gruppesertifikat og i selskapets FSCTM-gruppesertifikat for skogforvaltning. Disse sistnevnte er dobbeltsertifisert gjennom PEFC og FSC.

Denne rapporten tilfredsstiller PEFC N 03 Krav ved gruppesertifisering, krav til gruppesertifikatholder kapittel 5.2.10, om å «..foreta en gjennomgang og lage en årlig rapport om oppfyllelse av sertifiseringskravene, herunder resultatene fra interne og eksterne revisjoner, og om effekten av forebyggende og/eller korrigerende tiltak».

Les mer om Norsk PEFC
Skogstandard her:
www.pefc.no

**GARANTERT
BÆREKRAFTIG
TRE**

Miljøpolitikk

Nortømmer sin miljøpolitikk ble revidert og vedtatt av styret i 2020:

NORTØMMER skal gjennom kontinuerlig forbedring arbeide for å være blant de beste aktørene i norsk skogbruk på sikring av klima og miljøverdier knyttet til den utøvende virksomhet.

I tillegg til å følge norske og internasjonale lover og allmenne normer for redelig adferd skal NORTØMMER aktivt følge opp Norsk PEFC skogstandard og fremme et bærekraftig lønnsomt skogbruk, hvor hensyn til natur, klima, friluftsliv, helse og andre sosiale verdier balanseres med økonomisk verdiskaping.

NORTØMMER skal:

- Arbeide for økt kompetanse i hele organisasjonen om skogbrukets mulige påvirkning på miljø, klima og friluftsliv.
- Drive et systematisk arbeid for å hindre forurensing og forbedre de samlede klima og miljøeffekter av det skogbruk som utøves.

- Arbeide for alminnelig tillit til vårt miljøstyrings-system gjennom praktisering av stor grad av åpenhet om relevant miljøinformasjon.
- Arbeide for rasjonell integrering av skogstandard og HMS med annet kvalitetssikringsarbeid i alle ledd i produksjonskjeden.

Gjennom et system for sporbarhet i hele omsetningskjeden (Chain of Custody) samt etterlevelse av FSC® CW krav til risikobegrensende tiltak, skal våre kunder og markedet ha trygghet for at produktene vi leverer stammer fra skoger som er forvaltet bærekraftig.

For skogeiere som ønsker miljøtelser ut over krav som følger av lovgivning og Norsk PEFC skogsertifiseringssystem, skal NORTØMMER legge til rette for gruppesertifisering innenfor Forest Stewardship Council FSC® (SA-FM/COC-002823), og omsetning gjennom tilsvarende sporbarhets-sertifisering.

Miljø og kvalitetsmål

Nortømmer skal sikre etablering av ny produktiv skog på alle områder hvor det gjennomføres sluttavvirkning og hvor det fortsatt skal drives skogproduksjon. For at dette skal oppnås er følgende delmål fastsatt:

- Nortømmer skal i løpet av 2021 påbegynne prosessen for å skape en langsiktig strategi for skogproduksjon, hvor ulike «pakker» for produksjonsrettede tiltak er en del av programmet. Foryngelse vil være et sentralt tema her. Strategien skal inneholde følgende:

- Bevisstgjøring skogfond internt/eksternt -> mersalg av skogkultur, fokus på tilstrekkelig skogfondsavsetning for å sikre tilfredsstillende foryngelse.
- Økt kunnskap om naturlig foryngelse blant virkeskjøpere og entreprenører. Spesielt ved naturlig foryngelse av frøtre, antall frøbærende tre, kronelengder og avstand basert på bonitet.
- Økt fokus på markberedning med både lassbærer og gravemaskin (kompetanseheving for virkeskjøpere og entreprenører, øke markberedningsaktiviteten)
- Minimum 20 % av alle plantede felt skal internkontrolleres
- Minimum 20 % av alle ungsogpleieoppdrag skal internkontrolleres
- Jevnlig kompetanseheving på innleide skogsarbeidere

Nortømmer skal sikre at entreprenører og virkeskjøpere bygger en felles kultur hvor målet er å redusere sporskader i terrenget.

- Det skal gjennomføres én samling i hver region hvor beste entreprenør på temaet forteller om dette arbeider og erfaringer til de andre.
- Forebygging av sporskader vil fast tema på interne revisjoner.
- Måle entreprenører på antall meter sporskader jf. Egenkontrollen.

Nortømmer vil være pådriver for å få opprettet en felles database for alle aktører med tilgjengelig miljøinformasjon.

Videreutvikle det digitale systemet for planlegging og gjennomføring av skogtiltak slik at ansatte i Nortømmer, skogsentreprenører og skogeiere innehar enkle verktøy for å kunne oppfylle sertifiseringskrav og etterse at disse er fulgt.

- I løpet av Q1 – 2022 skal bestilling, utførelse og rapportering av skogkulturoppdrag være integrert i digital applikasjonsløsning.

- I løpet av 2021 skal digital plattform for integrert planlegging av drift mellom innkjøper, entreprenør og skogeier være på plass.

Nortømmer vil sikre best mulig utnyttelse av virke for skogeier gjennom tettere oppfølging av virkeskjøper og dedikert entreprenøroppfølger.

- Kvantitet:

- Virkeskjøpere skal i forkant av hver drift sørge for at entreprenør har rett apertingsfil for de aktuelle sortimentene.
- Virkeskjøper skal kontrahere de sortimentene som gir best rotnetto for leverandør.
- Virkeskjøper skal kontrollmåle aktuelle tømmer-sortiment ved driftsoppfølging i felt.

- Kvalitet:

- Hovedmålet er å produsere rett produkt med rett kvalitet til rett tid.
- Utnytte det enkelte treets verdi best mulig både for skogeier og industri, for å optimalisere verdiskapningen i hele verdikjeden.
- Sikre tilfredsstillende oppfølging av og kompetansenivå hos samarbeidende entreprenører gjennom en dedikert fulltidsstilling til entreprenøroppfølging.
- Kontinuerlig overvåke etablerte målbare parametere for virkeskvalitet.

Et levende avvikssystem

- Nortømmer skal i løpet av 2021 ha et levende avvikssystem som involverer virkeskjøpere og regionledere i avvikslukkingen. Målet er at vi ved slutten av året har flest registrerte avvik som kommer fra virkeskjøpere og entreprenører som rapporterer inn selv.

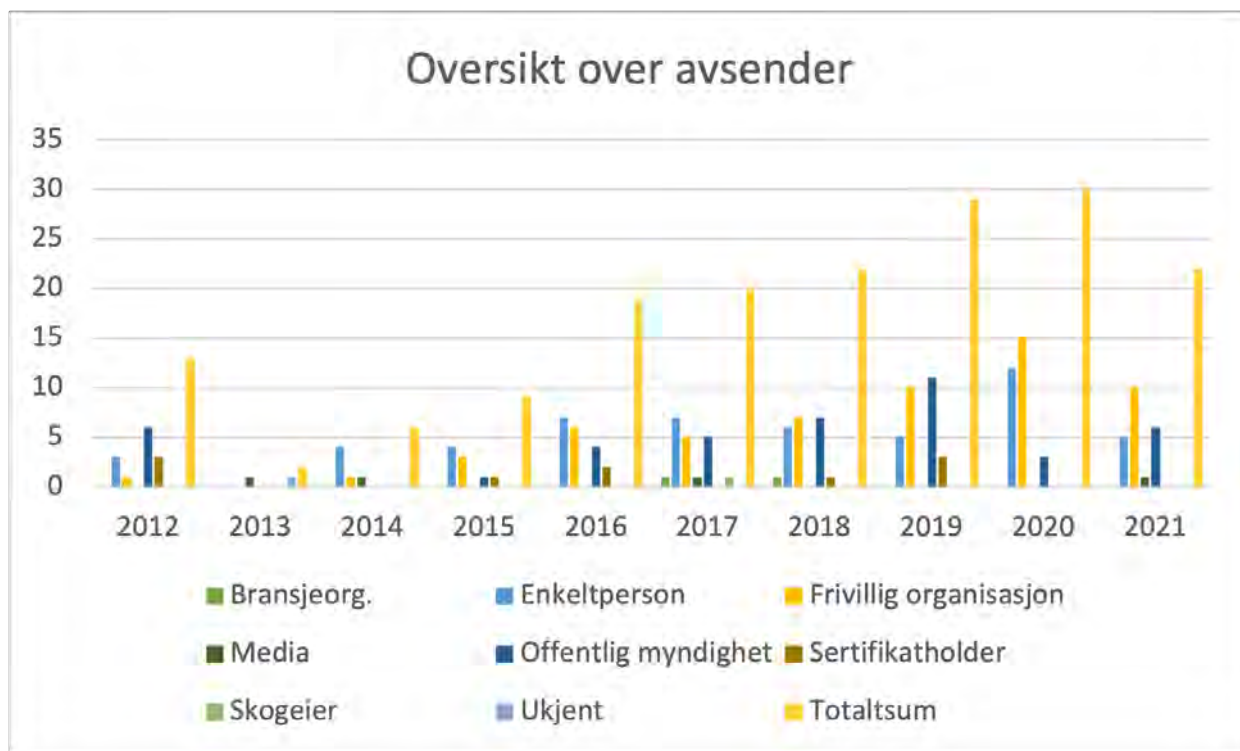
Eksterne henvendelser

Nortømmer legger vekt på å ha et åpent forhold til omgivelsene og besvare henvendelser på en ryddig måte. I 2021 ble det registrert 22 eksterne henvendelser, hvorav 8 av disse er å regne som klager. Tabellen viser detaljer.

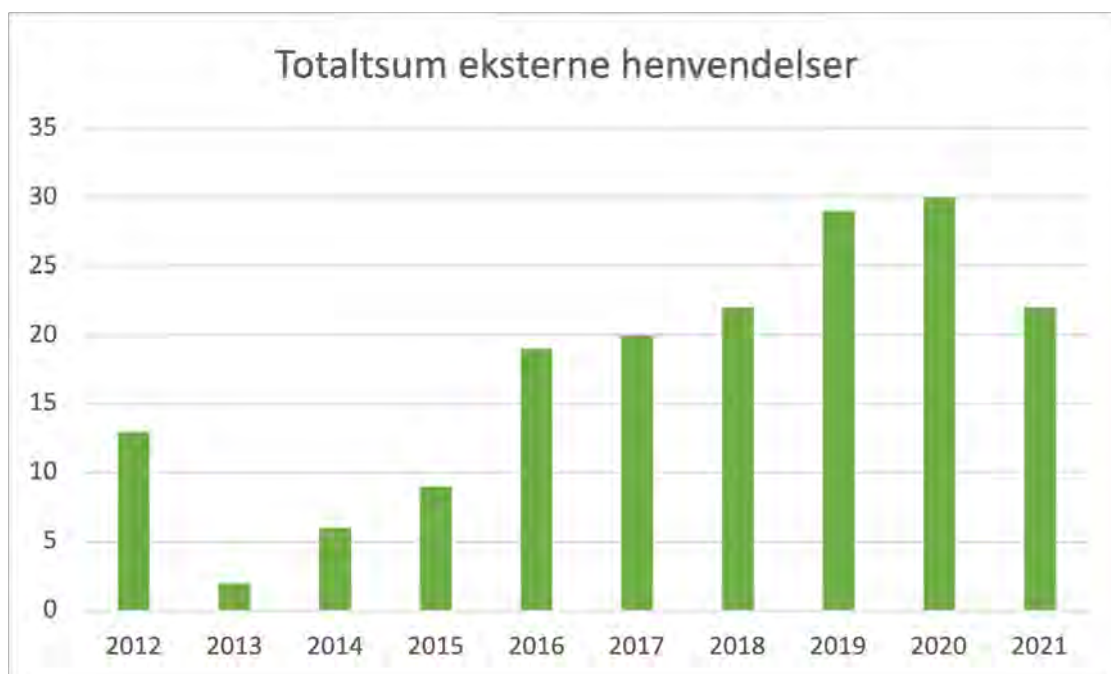
Dato	Avsender						Spørsmål / sak	Oppfølging
	Offentlig	Rettighetsh	Media	Interesseorg	Enkeltpers	Sertifikkathol		
06.01.2021				X			Klage på en rekke punkter i PEFC Standarden etter hogst hos flere skogeiere i samme området. Spørskader som ikke er tilstrekkelig oppusset er ved første øyekast mest reelt klagepunkt.	Har vært i kontakt med skogbruksjefen og Statsforvalteren i tillegg virkeskjøper. De mener at dårlig oppussing kan være reelt. Har avtalt en felles befaring til våren med kommunen, statsforvalter, virkeskjøper, entreprenør og NVF. DNV og WSP er informert.
11.01.2021	X						Skogbruksjefen melder om at NT har hogd 20 m3 vindfall på en eiendom som ikke hadde vært med på revideringen av MIS, denne er da for gammel.	Biologisk rådgiver har revidert MiS-registrering på eiendommen, og er oversendt skogbruksjef. Henvendelsen avviksbehandles iht. rutine.
28.01.2021	X						Melding om ulovlig fjernet kantzone langs bekk i Vestby.	SF og NVE mener at Nortømmer har brutt vannressursloven §11 ved å hogge kantone langs bekk. De mener at det riktige ville vært å søke SF for godkjenning før igangsettelse. NORSKOG tar denne saken med Ldlr.
02.02.2021				X			Brev fra NVF om å stanse hogst og kjøp av tømmer i Follsjøområdet inntil ny MiS-registrering er på plass.	NORSKOG har svart opp.
09.02.2021			X				Oppslag i lokalavis om sperret tursti pga. hogst.	Virke ble lagt i tursti under drift, dette ble raskt fjernet og gladsak om fjernet tømmer kom på trykk. Full forståelse for at skogen ble hogd i kommentarfelt til saken på Facebook. Nortømmer har kontaktet journalisten og bedt om at ansvarlig aktør kontaktes ved neste sak, slik at man får en mulighet til å forklare seg.
04.02.2021					X		Spørsmål om registreringer ifm hogst hos OvF	OvF og kommunen har fått henvendelser fra en enkeltperson med informasjon om artsregistreringer i området. Nortømmer har svart opp, og kommunen har gjennomført en befaring med vedkommende.
12.03.2021				X			Spørsmål omkring ansvar for hogst i Notodden	Svart opp. Ikke NT hogst.

Dato	Avsender						Spørsmål / sak	Oppfølging
	Offentlig	Rettighetsh	Media	Interesseorg	Enkeltpers	Sertifkat		
19.03.2021				X			Klage på hogst i kantsone. Klager ønsker å legge ut innlegg på sosiale medier/blogg.	Svart opp. Virkeskjøper, entreprenør og skogbrukssjef vurderte bekkene for å være en gravd grøft. Det kan imidlertid ha vært en bekk der tidligere. Følges opp nærmere med intern revisjon ila våren.
08.04.2021				X			Spørsmål fra NVF om ansvar for hogst i Notodden	Svart opp. Ikke NT-hogst.
13.11.2020	X						Beskjed fra kommunen om at skogeier har gravd før gravesøknad ble godkjent.	Virkeskjøper har hatt dialog med kommunen og skogeier. Nødvendige tiltak er gjennomført.
14.04.2021				X			Spørsmål fra NVF om Nortømmers rolle i revideringsprosessen for MiS i Flesberg.	Svart opp.
06.06.2021					X		Spørsmål fra hytteeier om opprydding etter tømmerhogst ved Mylla.	Spørsmål i forbindelse med hogst av skog pga. snøbrekkskader. Et stort område blir avvirket og det er ikke uventet at vi mottar noen henvendelser da dette er et populært tur- og hytteområde. Forsøkte å forklare hva vi gjør og hvorfor.
07.06.2021				X			Spørsmål om Nortømmer har hatt hogst i Sigdal i nærheten av Kongeørnreir. NT har ikke hatt denne drifta.	Svart opp.
02.07.2021				X			Spørsmål om hogst i Krødsherad inntil Hønseshaukreir. Ikke NT drift.	Svart opp.
04.08.2021					X		Melding om at innløpsbekken til Øvre Karlstjern er veldig gjørmete har kommet fra skogeierne som har vært i området. Ønsker ikke mer kjøring i området innen tiltak er avklart.	Felles befarings med kommunen, klager og multicon-sult som ble leid inn. Tiltak ble diskutert og vannprøver ble tatt. For bløtt i området til å kjøre opp med graver, dyttet derfor halmbunter i innløps- og utløpsbekken til Øvre Karlstjern. Vannprøve tatt i etterkant. Spor pusset når det var mulig. Vil ta en vurdering til våren om ytterligere tiltak kreves. Statsforvalteren er informert.
01.09.2021					X		Spørsmål om når sporskader ved Sveavatnet i Lunner skal rettes.	Ble forsøkt forklart hva som har skjedd og hvorfor. Klager er fornøyd med svar. Klager ønsker at noe mer hogges og er satt i kontakt med virkeskjøper.

Dato	Avsender						Spørsmål / sak	Oppfølging
	Offentlig	Rettighetsh	Media	Interesseorg	Enkeltpers	Sertifikkathol		
06.09.2021					X		Spørsmål om utbedring av kjøreskader ved Sveavatnet i Lunner.	Ble forsøkt forklart hva som har skjedd og hvorfor. Klager er fornøyd med svar.
07.09.2021	X						Kommunen oppdaget at skogeier hadde gravd driftsvei før denne var godkjent av kommunen, da de rett etter godkjenning var på befaring for å se på hønsehauklokalitet og oppdaget at veien var påbegynt.	Nortømmer på kopi. Hjelpe skogeier å svare opp hvis nødvendig.
09.09.2021				X			Spørsmål fra NVF om Nortømmer har hatt hogst i området Vindfallsåsen, Dyrbakkelva, Modum. Nortømmer har ikke hatt driftene.	Svart opp.
06.10.2021				X			Bekyringsmelding om planlagte drifter i Hovet, Hol. NVF mener at det er mye gammelskog i området med dårlige registreringer og ønsker innsyn i hogstplaner.	Har blitt enige om å sende over konkrete planer for hogst i området til NVF. Har hatt telefonkontakt med NVF. Sendes over så fort virkeskjøper får signatur på kontraktene.
12.11.2021	X						Kjøpt tømmer fra eiendom som ikke har revidert MiS.	Har sendt over revidering av eiendommen fra biolog. Avtalt møte med skogbruksjefen.
08.12.2021				X			Spørsmål fra NVF om Nortømmer hogger eller kjøper tømmer fra eiendom i Flesberg. Ikke NT.	Svart opp.
07.12.2021				X			Henvendelse fra NVF om avvik på drift i Røssdalen.	Avviksbehandles til våren. Svart opp.

En ser ut ifra tabellen at flest eksterne henvendelser kommer fra frivillig organisasjon eller enkeltpersoner. I enkelte saker er enkeltpersonene medlem i frivillig organisasjon, men signerer henvendelsen som enkeltperson.

Antallet eksterne henvendelser har økt noe de siste årene. Dette kan være reelt, eller at man har fått bedre rutiner for å fange opp henvendelser fra eksterne.

Internkontrollsystem og avvik

Nortømmer vedlikeholder et internkontrollsystem, som består av egenkontroll (den som gjennomfører), internkontroller (den som planlegger/driftsansvarlig) og internrevisjoner (selskapet). For kalenderåret 2020 ble det gjennomført internrevisjoner hos 54 ulike skogeiere.

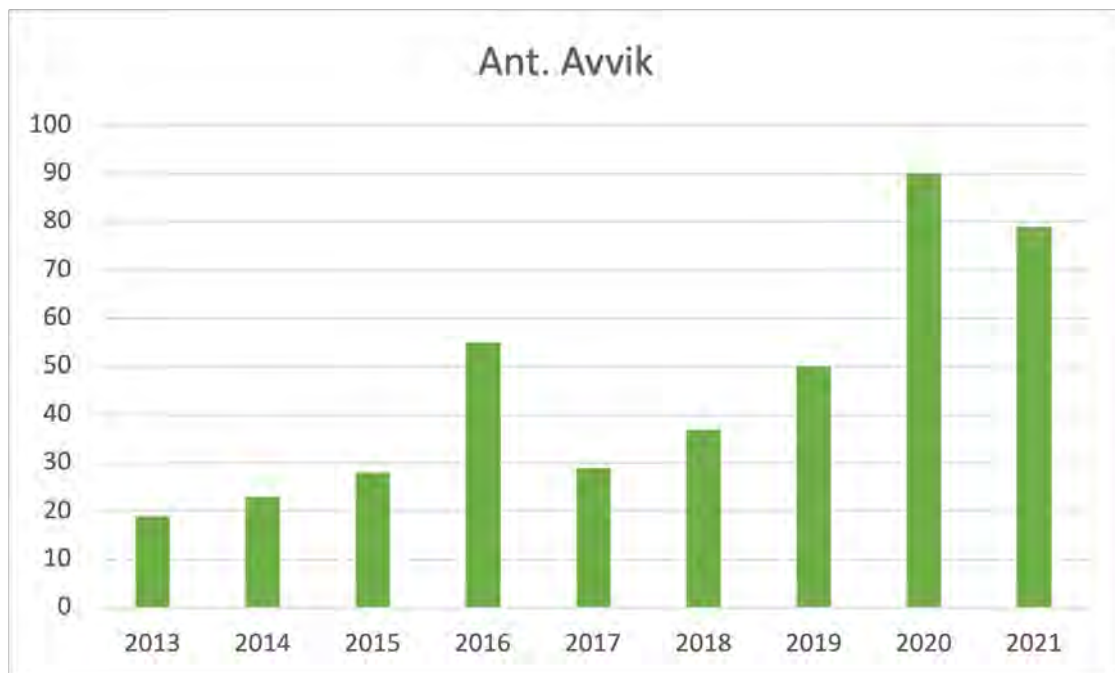
Intern revisjon ble gjennomført hos 21 virkeskjøpere, fordelt på alle regioner. Revisjonene ble delt mellom miljøansvarlig i Nortømmer og NORSKOG.

Det ble avdekket 32 avvik under interne revisjoner i løpet av året. De fleste av avvikene gikk på entreprenørs utførelse og dokumentasjon, noe gikk også på virkeskjøpers planlegging og dokumentasjon av dette. Møtet med virkeskjøpere og entreprenører var stort sett positivt, og en forbedring i holdninger og fokus på å overholde sertifiseringskravene var tydelig.

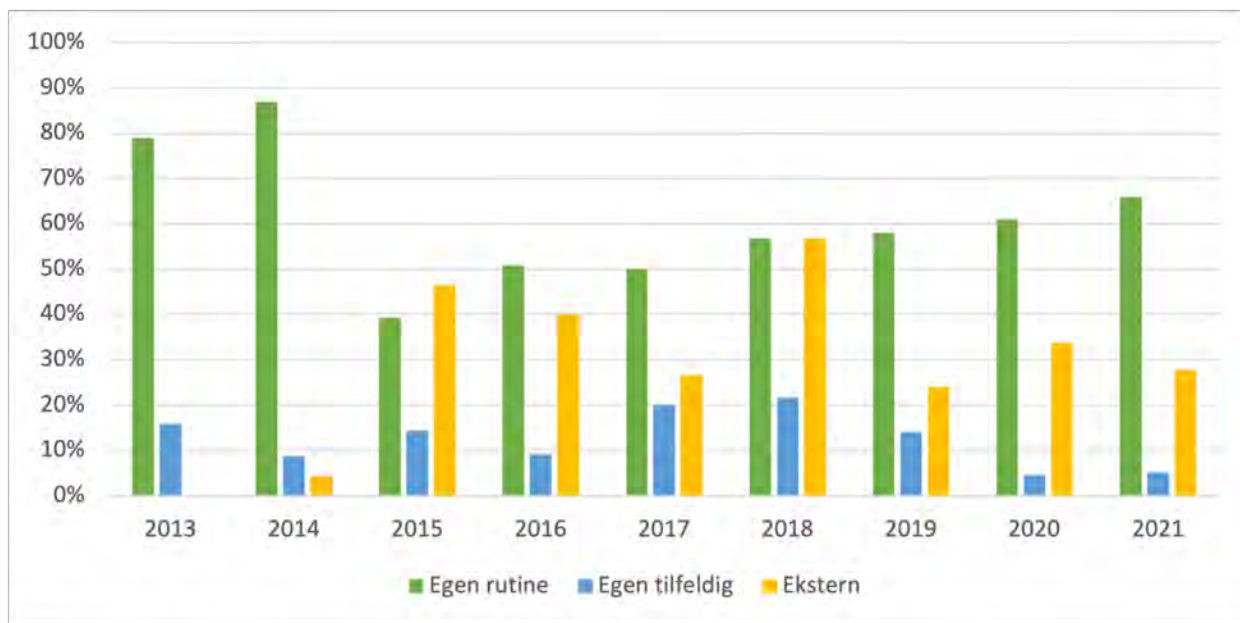
I løpet av 2021 gjennomførte virkeskjøpere i Nortømmer internkontroll av totalt 253 drifter. Dette er innenfor kravet om internkontroll på 10% av driftene. Av de internkontrollerte driftene ble det avdekket 24 avvik.

Ekstern revisjon av systemet for miljøsertifisering ble gjennomført av DNV GL. En sammenfattet rapport fra revisjonen av systemet for skogforvaltning er tilgjengelig på www.nortommer.no

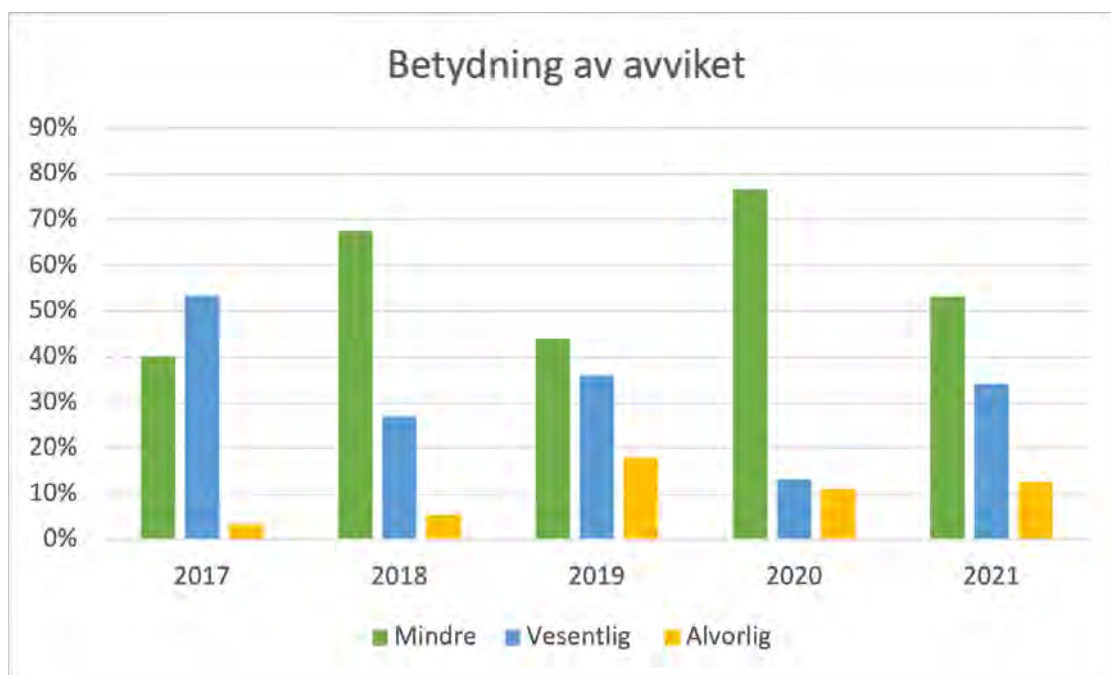
I 2021 ble det ført totalt 79 antall avvik.

Grafen viser antall registrerte avvik fra 2013 frem til 2021.

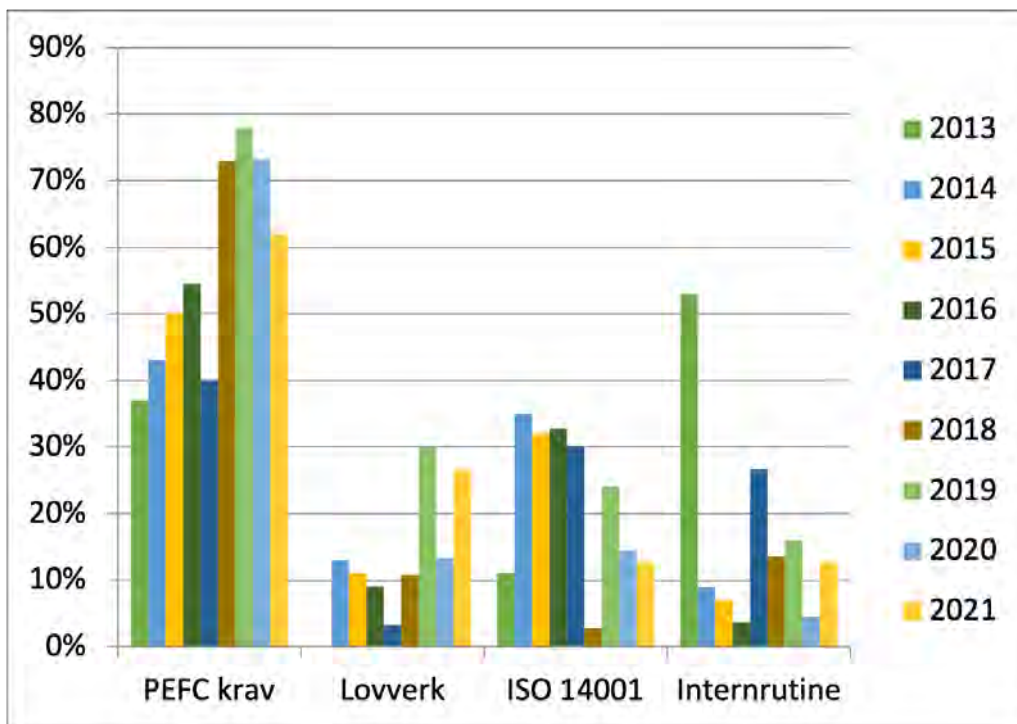

Graf viser fordelingen på hvordan avvikene ble avdekket. Det er ønskelig å få ned andelen avvik som avdekkes eksternt.

Grafen viser fordelingen på alvorlighetsgrad. Det er ønskelig å få ned andelen alvorlige og vesentlige avvik.

28% av avvikene som ble registrert i 2021 var identifisert eksternt, under dette ligger også ekstern revisjon. Nortømmer vil jobbe aktivt fremover for å få ned andelen eksternt identifiserte avvik, både gjennom bevisstgjøring av virkeskjøpere og entreprenører og et mer levende avvikssystem gjennom bruk av TQM. Antall avvik har økt de siste årene, noe av grunnen til dette kan være at Nortømmer har fått inn flere avvik fra internkontroller gjennomført av virkeskjøpere enn tidligere. Det vil si at flere avvik fanges opp og rapporteres inn. Likevel ser vi at andelen avvik som rapporteres av skogsentreprenører / maskinførere er ikke-eksisterende, og er noe vi må jobbe med fremover.

Alle avvik blir klassifisert i forhold til hvilket regelsett de beskriver brudd eller mulig konflikt med. Dette er klassifisert som følger:

PEFC Skogstandard:

Dette er den omforente standarden for bærekraftig skogbruk, tidligere omtalt som levende skog standarden av 2006 med senere presiseringer.

Lovverk:

Dette er direkte lovbestemte krav

ISO 14001 (2015):

Dette er det grunnleggende regelverket for sertifiseringen og miljøstyringssystemet for å redusere risikoen for feil.

Sertifiseringsrutine:

Dette er rutiner vi har satt opp for å dokumentere og følge opp de ulike krav, og redusere risikoen for feil.

Selskapet kan ha avvik fra flere regelsett samtidig. F.eks. kan manglende eller mangelfull dokumenterte livsløpstrær være brudd på Norsk PEFC Skogstandard, lovverk, ISO 14001 og skyldes brudd på interne rutiner. Noe av endringene i fordelingen over år kan skyldes ulik vurdering av klassifiseringen.

Eksterne revisjoner

Nortømmer hadde i 2021 én ordinær revisjon og én oppfølgingsrevisjon med DNV. Den ordinære revisjonen ble avholdt i mai hvor Trøndelag, og Møre og Romsdal ble besøkt. Klage og avvikssaker ble fulgt opp av revisor. Det ble under denne revisjonen avdekket 7 avvik, 5 observasjoner og 2 forbedringsforslag.

Oppfølgingsrevisjonen ble gjennomført i oktober hvor virkeskjøpere i Agder ble trukket ut og besøkt. Klage- og avvikssak fra Lunner ble også fulgt opp av revisor. Det ble under oppfølgingsrevisjonen ikke avdekket avvik, men 2 observasjoner og 2 forbedringsforslag.

Rapportene er tilgjengelige på Nortømmer sin nettside.

Samsvarsforpliktelser – evaluering av overholdelse oppsummert

NORTØMMER sine samsvarsforpliktelser gjelder i første rekke lovkrav og krav i miljøstyrings- og bransjestandard, som Norsk PEFC Skogstandard.

Vi ser at samsvar mellom sertifiseringskrav og vår gjennomføring fortsatt kan forbedres. Eksempel på dette er forebygging og oppretting av sporskader og etablering av ny skog etter hogst. Dette er områder vi må jobbe for å bli bedre på. Det har også vært tilfeller av hogst på eiendom uten MiS-registrering/ revidert MiS-registrering, og dette er en utfordring for Nortømmer som opererer i store deler av landet da det ikke finnes noen felles database for denne typen data. Vi ser også at våre virkeskjøpere med

fordel kan detaljplanlegge driftene i større grad enn de gjør i dag, for å minimere sannsynligheten for at det oppstår avvik som er vesentlige eller alvorlige.

Det kom i løpet av året flere henvendelser som omhandlet opprydding etter hogst, og spørsmål om informasjon i forbindelse med hogst. Det ble også i løpet av året avdekket flere alvorlige avvik ved en drift i Trøndelag som ble påklaget, denne saken vil bli fulgt opp videre i 2022.

Opplæring

Nortømmer har i 2021 kjørt PEFC-kurs for maskinførere og virkeskjøpere tre steder på Vestlandet, da dette ble utsatt i 2020 på grunn av Covid. PEFC-kurset inneholdt en del for virkeskjøperne som fokuserte på planlegging av drifter og utsjekk av miljøverdier, og en del for både virkeskjøpere og maskinførere i felt. Sistnevnte del fokuserte på det operative.

Nortømmerskolen via Teams ble videreført i 2021. Dette er langterskel intern kompetanseheving, med faste tider annenhver uke med ulike relevante teamer. Både interne og eksterne foredragsholdere inviteres. Nortømmerskolen vil også videreføres i 2022.

Ny planleggingsapp for virkeskjøpere utviklet av FeltGIS ble tatt i bruk fra august 2021, hvor det ble gjennomført en gradvis overgang til flere og flere virkeskjøpere for å kunne gjennomføre en tettere opplæring og oppfølging i begynnelsen. I desember var den nye appen tatt i bruk av alle virkeskjøpere.

Utviklingsarbeid

Nortømmer gjorde i 2021 innkjøp av kvalitetsstyringssystemet TQM fra 4Human. Dette systemet har allerede vært i bruk hos både AT-Skog og Viken Skog i flere år, med gode tilbakemeldinger. Nortømmer har anskaffet seg modul for hendelsesbehandling, dokumentmodul og kompetansemodul. Systemet innebærer også en app for registrering av hendelser som virkeskjøperne skal ta i bruk. Målet er at systemet skal være i bruk hos alle virkeskjøpere i løpet av første halvår 2022. Systemet vil etter hvert også tas i bruk på andre områder enn miljøsertifisering.

I 2021 ble appen lansert med de samme planleggingsmulighetene som den tidligere appen, hvor sluttavvirkning og tynning var fullintegrert. Skogkultur vil være på plass i løpet av første halvår 2022. Appen er forbedret på flere områder enn den tidligere brukte, ved at den blant annet innehar digital signatur, nødvendige kartlagt tilgjengelig og er koblet mot virkeshandel, entreprenørs grønne boks og maskinapp. Dette betyr at returdokumentasjon fra entreprenør er tilgjengelig og sporlogg ligger i kartet på appen. Systemet er et stort skritt fremover i Nortømmer sitt videre arbeid med miljøsertifisering og kvalitetsarbeid.